

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **T**, IČO: X, zast. JUDr. A, proti žalovaným **1/ F**, zastúpeného P a **2/ E**, správca konkurznej podstaty úpadcu F, registrovaná ako správca konkurznej podstaty pod číslom X o zaplatenie pohľadávky 2 462 787,5 EUR s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. februára 2007 č. k. 6 Cbm 1/2004-453, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. februára 2007 č. k. 6 Cbm 1/2004-453 **z r u š u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 27.2.2007 č. k. 6 Cbm 1/2004-453 rozhodol tak, že konanie prerušil. Uviedol, že v uvedenej veci je daná právomoc súdu Slovenskej republiky v zmysle § 37e zák. č. 97/1963 Zb., ako aj určené rozhodné právo – právo Slovenskej republiky podľa § 9 ZMPS dohodou zmluvných (procesných) strán zo dňa 20.6.2002. Poukázal na ust. § 14 ods. 1 písm. d/ zák. č. 328/1991 Zb., účinného v čase začatia konania a uviedol, že z obsahu spisu bolo zistené, že na žalovaného bol dňa 12.9.2003 vyhlásený konkurz. Súd preto konanie v zmysle citovaného ustanovenia prerušil.

Proti uzneseniu sa odvolal žalobca a žiadal jeho zrušenie. Namieta, že súd prvého stupňa vec nesprávne posúdil a vo veci aplikoval nesprávny právny predpis. Tvrdí, že je vylúčené, aby na poľského úpadcu boli aplikované ustanovenia slovenského konkurzného zákona. Namieta, že uvedené nebolo možné ani v čase vyhlásenia konkurzu a nie je to možné ani v súčasnosti, kedy by bolo možné

vychádzať výlučne z práva EÚ, ktoré by pripúšťalo akceptovať poľský konkurzný zákon, avšak toto právo EÚ na daný prípad nemožno použiť. Má za to, že nakoľko PLR a SR vstúpili do EÚ až dňom 1.5.2004, až týmto dňom začali na ich území platiť právne predpisy EÚ. Právne predpisy SR pred vstupom do EÚ nijakým spôsobom neupravovali konkurzné konania začaté v iných štátoch. Dosah týchto konkurzných konaní na iné územie, než kde bolo konkurzné konanie vedené pred vstupom SR do EÚ, vôbec nebol, pokiaľ neexistovala v tejto veci dvojstranná zmluva. Takáto zmluva s PLR nebola uzavretá. Rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje tiež za nezrozumiteľné, nakoľko z neho nie je zrejmé, z akého právneho dôvodu súd aplikoval slovenský konkurzný zákon na poľského úpadcu. Tvrdí, že vyhlásenie konkurzu na poľského úpadcu v žiadnom prípade nespadá do záväzkových vzťahov, kde by bolo možné postupovať podľa medzinárodného práva súkromného (zák. č. 97/1963 Zb.) a použiť dohodnutú voľbu práva. V danom záväzkovom právnom vzťahu, ktorý je predmetom sporu, si zmluvné strany podľa dohodnutých podmienok zvolili právo slovenské a zvolená bola i právomoc slovenských súdov. Takto zvolený právny poriadok platí aj o zmenách, zabezpečení a následkoch porušenia zmluvných záväzkov, pokiaľ z úmyslu účastníkov alebo z povahy veci nevyplýva niečo iné (§ 11 zák. č. 97/1963 Zb.). V zmysle uvedeného je preto len záväzkové právo podriadené voľbe práva, a teda slovenskému právu, nie však už iné vzťahy, ktoré sú mimo tento záväzkový vzťah. Konkurzné právo v žiadnom prípade nie je záväzkovým vzťahom. Konkurzné konanie je úplne mimo záväzkový vzťah, na ňom úplne nezávislé. Pokiaľ by i súd mal za to, že voľba práva pre záväzkový vzťah nebola dohodnutá, resp. je neplatná, tak i v takom prípade pre záväzkový vzťah by bolo smerodajné slovenské právo s poukazom na ust. § 10 ods. 2a/ zák. č. 97/1963 Zb. Ďalej uviedol, že v predmetnom konaní všetky rozhodujúce skutočnosti a právne úkony nastali pred vstupom SR (i PLR) do EÚ, a preto nemožno na daný právny vzťah v žiadnom prípade aplikovať právo EÚ. Inak by došlo k retroaktivite, ktoré právo v takom prípade nemožno aplikovať. V súvislosti s uvedeným nie je možné na daný prípad aplikovať ani Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22.12.2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach a ani Nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000 o konkurznom konaní. Možnosť akceptovať poľský konkurzný zákon na území SR, či poľské rozhodnutie o vyhlásení konkurzu, neposkytuje ani vyhl. č. 42/1989 Zb. o Zmluve medzi ČSSR a PLR o právnej pomoci

a úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných, pracovných a trestných veciach, pretože uvedená zmluva právne vzťahy v konkurzných veciach vôbec neupravuje a neupravuje ani obchodné veci. Uznanie takéhoto rozhodnutia, či poľského práva podľa tejto zmluvy teda nie je vôbec možné. Namietal, že zohľadniť stav poľského úpadcu v danom spore možno len pri posudzovaní jeho spôsobilosti na právne úkony, a to v zmysle § 3 zák. č. 97/1963 Zb., ktorý výlučne vo veci spôsobilosti poukazuje na poľské právo. Vzhľadom na uvedené status poľského úpadcu možno akceptovať len z pohľadu určenia legitímácie pri označení účastníka súdneho konania. V inom ohľade než z pohľadu spôsobilosti na právne úkony nemožno na uvedené poľské rozhodnutie a poľský konkurzný zákon prihliadať. Z poľského rozhodnutia o konkurze, ako ani z poľského konkurzného zákona nemožno vyvodzovať na území SR žiadne práva a povinnosti pre slovenské subjekty, a to podľa žiadneho kolízneho ustanovenia. V ďalšom poukázal na svoje predchádzajúce podania a napadnuté uznesenie z uvedených dôvodov navrhol zrušiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 písm. c/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania a po preskúmaní napadnutého uznesenia v medziach dôvodov odvolania dospel k záveru, že toto je opodstatnené.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie prerušil, vychádzajúc pritom z ust. § 14 ods. 1 písm. d/ zák. č. 328/1991 Zb. v spojení s dohodou zmluvných strán (§ 9 zák. č. 97/1963 Zb.), nakoľko na majetok žalovaného 1/ bol vyhlásený konkurz.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil so žalobcom, že napadnuté uznesenie je nesprávne a nemá oporu v právnom predpise.

Ako vyplýva z obsahu spisu, konkurz na majetok žalovaného 1/ bol vyhlásený dňa 12.9.2003 a konanie bolo začaté dňom 10.2.2004, kedy žaloba voči žalovanému 1/ bola doručená Krajskému súdu v Prešove. Vstup žalovaného 2/ do konania pripustil súd prvého stupňa uznesením zo dňa 9.1.2007 na návrh žalobcu z 16.6.2006.

Súd prvého stupňa konanie prerušil podľa § 14 ods. 1 písm. d/ zák. č. 328/1991 Zb., v zmysle ktorého sa súdne konania, ktoré začali pred vyhlásením konkurzu prerušujú, ak sa týkajú majetku patriaceho do konkurznej podstaty, alebo ak sa týkajú nárokov, ktoré majú byť z podstaty uspokojené.

Ako už bolo uvedené, konanie však v predmetnej veci začalo až po vyhlásení konkurzu na majetok žalovaného 1/, z ktorého dôvodu sa toto ustanovenie zákona o konkurze a vyrovnaní, upravujúce jeden z účinkov vyhláseného konkurzu, na daný prípad nevzťahuje.

Bez zreteľa na túto skutočnosť, súd prvého stupňa pochybil, keď na danú vec, tento právny predpis aplikoval vôbec tak, ako to správne namieta žalobca.

Je nepochybné, že žalovaný 1/ a žalovaný 2/ sú zahraničnými osobami. Súd prvého stupňa konanie prerušil podľa zák. č. 328/1991 Zb. na základe voľby práva účastníkmi zmluvy s poukazom na ust. § 9 zák. č. 97/1963 Zb.

Nesporne základným právnym predpisom, ktorý sa na daný spor vzťahuje vzhľadom k medzinárodnému prvku, je zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, z ktorého vychádzal i súd prvého stupňa.

Súd prvého stupňa hoci správne aplikoval tento právny predpis, nesprávne ho vyložil.

Ust. § 9 zák. č. 97/1963 Zb. je zaradené pod záhlavím medzi záväzkové práva. V zmysle tohto ustanovenia účastníci zmluvy môžu zvoliť právo, ktorým sa majú spravovať ich majetkové práva. Voľba práva sa preto vzťahuje len na ich záväzkové majetkové vzťahy.

Toto ustanovenie zákona o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom o voľbe práva nie je preto z hľadiska úpravy statusu subjektu, na ktorý bol vyhlásený konkurz v zahraničí, aplikovateľné tak, ako to správne namieta žalovaný a pokiaľ by k takejto dohode došlo, bola by neplatná. Keďže z ďalších ustanovení tohto zákona vplyv konkurzného konania vedeného v zahraničí na tuzemské konanie nevyplýva,

bolo potrebné vychádzať len z medzinárodných zmlúv, ktoré s poukazom na ust. § 2 tohto zákona majú i právo prednosti.

Nakoľko však zmluva medzi ČSSR a PLR o právnej pomoci, zverejnená v Zbierke zákonov ako vyhl. č. 42/1989 Zb., dopad vyhláseného konkurzu neupravuje, pričom predpisy EÚ v tomto smere nie sú pre daný spor účinné tak, ako opodstatnene tvrdí žalobca, vyhlásený konkurz nemá preto vplyv na predmetné konanie pred tuzemským súdom, z ktorého dôvodu súd prvého stupňa rozhodol v rozpore s právnym predpisom, keď konanie prerušil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove podľa § 221 ods. 1 O.s.p. zrušil.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 12. decembra 2007

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu